Marquesat de los Vélez

Autor:
Data de publicació: 29-09-2021

El Marquesat dels Vélez és el títol noble, hereditari i castellà que la reina Joana I de Castella i el rei Carles I de Castella van concedir a Pere Fajardo i Chacón,cap del poderós llinatge murcià del Fajardo, el 1507.1en compensació per la incorporació del ric senyoriu de Cartagena,Propietat de Pere, a la Corona de Castella. El rei Carles I d'Espanya va elevar la misericòrdia a la grandesa d'Espanya de primera classe en una data desconeguda de 1535,en la persona del segon marquès. Va estar en mans de membres de la Casa de Vélez fins a 1713,quan va pertànyer a diversos llinatges.3Fins que va passar a formar part de la Casa de Medina Sidonia el 1779.

Salta a la navegacióVés a la cerca

Marquesat de Los Vélez

Armes dels marquesos de los Vélez

Primer titular
Pedro Fajardo i Chacón

Concessió
Joana I de Castella i Carles I de Castella
15 d'octubre de 1507

Llinatges
• Fajardo
• Moncada
• Álvarez de Toledo (Casa deVillafranca del Bierzo, línia menor de la Casa d'Alba
) • González de Gregorio (línia menor de la Casa de la Pobla de Valverde)

Titular actual
Leoncio Alonso González de Gregorio Álvarez de Toledo

[Edita les dades a Wikidata]

El Marquesat dels Vélez és el títol noble, hereditari i castellà que la reina Joana I de Castella i el rei Carles I de Castella van concedir a Pere Fajardo i Chacón,cap del poderós llinatge murcià del Fajardo, el 1507.1en compensació per la incorporació del ric senyoriu de Cartagena,2Propietat de Pere, a la Corona de Castella. El rei Carles I d'Espanya va elevar la misericòrdia a la grandesa d'Espanya de primera classe en una data desconeguda de 1535,en la persona del segon marquès. Va estar en mans de membres de la Casa de Vélez fins a 1713,quan va pertànyer a diversos llinatges.3Fins que va passar a formar part de la Casa de Medina Sidonia el 1779.

Índex

Història

Els marquesos de los Vélez són considerats la primera casa tant del Regne de Granada com del Regne de Múrcia per haver mantingut el seu Major Avanç i Capitania General durant més de 350 anys.4Al llarg dels segles XIV, XV i XVI,aquestes posicions els van permetre monopolitzar totes les funcions governamentals, administratives i militars del Regne, que en temps posteriors van anar perdent per convertir-se en títols merament representatius. 5?

En una data desconeguda de 1535,l'emperador va reconèixer la importància del seu llinatge atorgant-los la grandesa d'Espanya.6i un títol per als seus hereus: el marquesat de Molina. D'aquesta manera, el Fajardo va entrar a formar part del selecte grup de la primera noblesa,l'elit noble castellana7Que monopolitzava les posicions més importants de l'exèrcit,la Cort i el govern de les colònies.

En aquests cercles van aconseguir connectar amb les principals cases del Regne a través d'aliances matrimonials,8que garantia la preeminència social i enriquia l'alcaldia a través de dots,que generalment incloïen senyories i propietats diverses.9El matrimoni del tercer marquès exemplifica a la perfecció aquest aspecte, ja que es va casar amb l'hereva universal de Luis de Requeséns y Zúñiga,Mencía de Requeséns, propietària de les riques baronies de Martorell, Castellví de Rosanes, Molins de Rei i Sant Andreu.10?

El 1693,la capçalera de la Casa de Fajardo es va perdre en la línia masculina.11que va donar un gir a la importància històrica del marquesat. Tot i tenir la Grandesa d'Espanyaunida, el títol va deixar de ser utilitzat com a principal perquè pertanyia a diferents llinatges, en els quals prevalien les seves dignitats tradicionals.12Des de llavors, els assoliments i gestes dels seus titulars estan associats a la Casa de Paternó,la Casa de Villafranca del Bierzo,13després del matrimoni del VIII Marquès de Villafranca amb la marquesa Catalina Moncada d'Aragona,i posteriorment amb la Casa de Medina-Sidonia, una de les principals del Reyno per la seva grandesa i antiguitat,14quan va recaure sobre José Álvarez de Toledo Osorio, ix Marquès de Los Vélez y Villafranca, després de la mort del seu cosí, el xiv duc de Medina-Sidonia,que va morir sense descendència. En aquesta casa encara es troba el Marquesat dels Vélez, en la persona de Leoncio González de Gregorio. La seva mare Luisa Isabel Álvarez de Toledo y Maura,va fer nombrosos convenis amb els Ajuntaments del territori dels Vélez per revitalitzar la memòria històrica.15?

Baluards

El castell de Mula,enfilat en un dels penya-segats que dominen la ciutat. Aquesta fortalesa va ser construïda pel I Marquès de los Vélez el 1520,després de l'aixecament de l'oligarquia de la vila que es va negar a acceptar-la com a senyor feudal. 16Consta d'una torre de torre anomenada cisterna i un pati d'armes conegut com la plaça inferior.

El terme jurisdiccional del marquesat està circumscrit a l'actual Comarca dels Vélez,és a dir, a les localitats almerianes de Vélez Rubio, Vélez Blanco, María i Chirivel,juntament amb els territoris d'Albox, Benitagla, Albanchez i Arboleas, 17Al mateix temps forma part del Regne de Múrcia.18No obstant això, l'enorme patrimoni del Fajardo al Regne de Múrcia també va ser inclòs en l'mayorazgo dels Vélez, de tal manera que la major part dels seus ingressos feudals

provenien de les possessions d'aquesta regió.19?

Aquestes eren les senyories de Mula, Molina Seca,20Alhama, Librilla,21Oria, Mazarrón i les Coves d'Almanzora,cadascuna de les quals incloïa en els seus territoris diverses poblacions menors, per la qual cosa el Marquesat comprenia uns 114 llocs a les províncies de Múrcia, Almeria i Granada.22?

L'estat feudal dels Vélez va estar vinculat als marquesos fins al 1837,quan es va produir l'abolició definitiva del règim senyorial previst a les Corts de Cadis de 1812. Amb això, el XIV Marquès de los Vélez va poder vendre la major part de les seves propietats murcianes.23i per saldar molts deutes en què s'havia contret.

No obstant això, algunes propietats han romàs vinculades als seus descendents, no com a senyories sinó sota el nom de finques,fins al dia d'avui. És el cas d'El Azaraque a Alhama de Múrcia,actualment propietat de Don Enrique Falcó, comte d'Elda,24o el castell de Vélez-Blanco,recentment venut25A càrrec de Don Salvador Ferrandis, marquès de Valverde.

Marquesos de Los Vélez

TitularPeríodeÀrbitres

Creació de Juana I i Carles I de Castella

JO
Pedro Fajardo i Chacón
1507-1542

II
Luis Fajardo de la Cueva
1542-1575

III
Pedro Fajardo i Còrdova
1575-1579

IV
Luis Fajardo de Requeséns y Zúñiga
1579-1631

V
Pedro Fajardo de Zúñiga y Requeséns
1631-1647

SERRA
Fernando Joaquín Fajardo de Requeséns y Zúñiga
1647-1693

VII
María Teresa Fajardo de Requeséns y Zúñiga
1693-1715

VIII
Caterina de Moncada i Aragó
1715-1727

IX
Fadrique Vicente Álvarez de Toledo Osorio
1727-1753

X
Antonio Álvarez de Toledo Osorio
1753-1773

XI
José Álvarez de Toledo Osorio
1773-1796

XII
Francisco de Borja Álvarez de Toledo Osorio
1796-1821

XIII
Pedro de Alcántara Álvarez de Toledo i Palafox
1821-1867

XIV
José Álvarez de Toledo y Silva
1864-1892
26?

XV
Alonso Álvarez de Toledo y Caro
1892-1897
27?

XVI
Joaquín Álvarez de Toledo y Caro
1901-1915
28?

XVII
Joaquín Álvarez de Toledo y Caro
1915-1948

XVIII
Luisa Isabel Álvarez de Toledo y Maura
1948-2008
29?

XIX

Leoncio Alonso González de Gregorio i Álvarez de Toledo
des del 2010
30?

Arbre genealògic dels marquesos de Los Vélez

Marquesos de Los Vélez

Pretendents titulars

Pedro Fajardo,
marquès de Los Vélez
(† 1542)

Luis Fajardo,
II Marquès de Los Vélez
(1509-1575)

Pedro
Fajardo,III marquès de Los Vélez
(† 1579)

Luis Fajardo,
iv marquès de Los Vélez
(1576-1631)

Pedro Fajardo,
marquès de Los Vélez
(1602-1647)

Fernando Joaquín
Fajardo,vi marquès de los Vélez
(1635-1693)

María Teresa Fajardo,
duquessa
de Montalto,vii marquesa de Los Vélez
(1645-1715)

Caterina de
Moncada
i Aragó, marquesa de Villafranca,ix Duquessa de Montalto,
VIII Marquesa de Los Vélez
(1665-1727)

Fadrique Vicente
de Toledo Osorio,ix

Marquès de Villafranca,ix Marquès de Los Vélez
(1686-1753)

Antonio Álvarez
de Toledo,x
Marquès de Villafranca,x Marquès de Los Vélez
(1716-1773)

José Álvarez
de
Toledo,
duc d'Alba,xi marquès de Villafranca,xi marquès de Los Vélez
(1756-1796)

Francisco de Borja
Álvarez de Toledo, XII
marquès de Villafranca,XII Marquès de los Vélez
(1763-1821)

Pedro de Alcántara
Álvarez de Toledo,XIII Marquès de
Villafranca,XIII Marquès de los Vélez
(1803-1867)

José Álvarez
de Toledo,XVII duc
de Medina Sidonia,XIV marquès de Los Vélez
(1826-1900)

Alonso Álvarez
de Toledo,XV Marquès de los Vélez
(1850-1897)

Joaquín Álvarez
de Toledo,xix duc
de Medina Sidonia,XVI marquès de Los Vélez
(1865-1915)

Joaquín Álvarez
de Toledo,XX Duc
de Medina Sidonia,XVII Marquès de Los Vélez
(1894-1955)

Luisa Isabel
Álvarez de Toledo,xxi

duquessa de Medina Sidonia,XVIII Marquesa de Los Vélez
(1936-2008)

Leoncio Alonso González
de Gregorio,xxii

duc de Medina Sidonia,xix marquès de Los Vélez
(n. 1956)

Gabriel González
de Gregorio y Álvarez de Toledo
(n. 1958)

Alonso González
de Gregorio y Viñamata
(n. 1983)

Notes
El XIX Marquès de los Vélez és actualment el XXII Duc de Medina Sidonia, ja que el Ministeri de Justícia d'Espanya va rebutjar les al·legacions d'incompatibilitat al·legades pels seus germans, motiu pel qual se li va concedir la Carta Reial de Successió en el títol el 23 de juny de 2010.

Referències

? Berni: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella,pp. 484-486
? Berni: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella,pp. 484-486. El reiEnric IV de Castella va concedir la ciutat de Cartagena a Pere Fajardo i Quesada el 1465. Aquest privilegi va ser confirmat pels Reis Catòlics el 1477.
? El títol va conduir a la branca siciliana dels Moncada, els ducs de Montalto,i més tard a la Casa dels Marquesos de Villafranca
? Franco: El marquesat dels Vélez (segles XIV-MITJAN XVI),pàgina 10. Alfons Yánez Fajardo va rebre el càrrec el 1358 del rei Enric III,que va mantenir els seus descendents fins a 1773,amb la mort del X Marquès de los Vélez.
? Franco: El marquesat dels Vélez (segles XIV-mitjan XVI),pp. 230-235. L'Adelantazgo va acabar convertint-se en una dignitat lligada al títol noble sensevalor real. Aquesta tradició es va mantenir fins a l'entrada en vigor dels Decrets de Nova Planta, promulgatsper Felip V el 1707. Aquesta llei va abolir completament aquest tractament, però va permetre als seus titulars mantenir-lo per a tota la vida.
? Berni: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella,pp. 484-486. El marquès ja havia aconseguit presumir de la grandesa de Castella des d'una data desconeguda de 1507,però aquesta havia estat concedida a títol personal i no adscrita al seu marquesat.
? Berni: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella,pp. 10-17. La noblesa espanyola, a part de les divisions segons rang(aristòcrates, nobles...),es pot agrupar en tres grups: el del Regne de Castella,que inclouels títols asturià, gallec, lleonès, granadí, murcià i americà; la del Regne d'Aragó,que inclou la del Principat de Catalunya i els Regnes de València, Mallorca i Sardenya; i la dels territoris italians,és a dir, el Regne de Nàpols i el Regne de Sicília
? Salazar y Castro: Arbres als costats de les primeres cases d'aquests reis,pp. 350-357. Els marquesos estaven relacionats amb els grans més importants, com els ducs d'Alburquerque o els comtes de Benavente, la qual cosa els va valer nombroses influències en l'entorn de la família reial.
? Marañón: Los tres Vélez: una historia de todos los tiempos,pp. 54-55. La major part de la finca no es va donar al primogènit,perquè s'havia de donar una bona posició als altres fills si es pretenia que contreguessin matrimonis avantatjoses. Així, els senyorius de Casarrubios del Monte, San Leonardo de Arganza,Arroyomolinos o Valmojado van deixar la Casa dels Vélez per ser propietat d'altres famílies.
? Cal destacar les baronies de Molins del Rei i Martorell La família Requeséns posseïa un extens conglomerat de vil·les del comtat de Barcelona,format per les baronies esmentades anteriorment i els llocs de Castellbisbal,Sant Ginés de Rocafort i Sant Pere de Brea. El 1430 el rei Alfons el Magnànim va atorgar a Galcerán de Requeséns, ciutadà honrat,el títol de baró i la vila de Molins del Rei. El seu fill Lluís va comprar les baronies de Martorell i Castellví a Joan II

el 1474,totes recollides en herència pels marquesos de los Vélez.
? Salazar y Castro: Arbres als costats de les primeres cases d'aquests reis,pp. 350-357. Quan va morir el vi marquès, la successió va recaure en la seva germana Maria Teresa, duquessa de Montalto i Grandesa d'Espanya pel seu matrimoni amb un dels nobles més importants de Sicília,Fernando Moncada d'Aragó. L'esmentat Ducat va ser creat el 1480 per Don Ferran d'Aragó, fill natural del rei Ferran I de Nàpols.
? Berni: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella,pp. 10-17. Entre la noblesa de Castella,era costum utilitzar-la com a títols principals i honors del propi cognom, encara que s'han heretat cases de major antiguitat o ascendència per línia femenina. No obstant això, quan l'únic mayorazgo no s'havia transmès per línia masculina,es va haver de tallar l'ordre dels cognoms per adoptar la pròpia de la Casa heretada.
? Salazar y Castro: Arbres als costats de les primeres cases d'aquests Reis,pp. 389-397. Branca secundària de la Casa d'Alba fundada per Don Pedro Álvarez de Toledo, Virrei de Nàpols i II Marquès de Villafranca pel seu matrimoni amb Juana Osorio y Pimentel. Als seus descendents es van vincular altres títols com el Ducat de Fernandina,concedit per Felip II el 1569,o el Marquesat de Villanueva de Valdueza, que data de 1624. En aquesta casa van caure nombrosos alcaldes per línia femenina,com el Marquesat dels Vélez el 1713 o el Ducat de Medina-Sidonia el 1779.
? Berni: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella,pàgina 326
? Portal d'Almanzora Entrevista a la duquessa en la qual explica l'acord per a la digitalització dels fons sobre el marquesat dels Vélez que es troben a l'Arxiu de la Casa de Medina-Sidonia (Sanlúcar de Barrameda, Cadis). El conveni es va signar l'any 2006 entre la Casa Ducal i les Diputacions provincials de Múrcia i Almeria.
? Castells d'Espanya Els hidalgos i pecheros rics muleños es van rebel·lar contra Don Pedro perquè va adquirir l'efectiu senyoriu de la ciutat. Encara que els seus avantpassats van obtenir el senyoriu el 1430,només el van mantenir nominalment.
? Berni: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella,pp. 484-486. Aquestes terres van ser comprades el 1495 pel pare del I Marquès, Juan Chacón i Álvarez de Alvarnaes, a Don Pedro Manrique de Lara, I Duc de Nájera
? https://www.laverdad.es/ababol/ciencia/201401/04/nobilitas-la-web-que-dira-si-es-usted-noble.html
? Lentisco: El senyor en els seus estats,p. 38. La productivitat d'aquests feus va ser molt diversa durant els quatre segles que van ser propietat dels marquesos, però en termes generals el percentatge de beneficis de Múrcia va ascendir al 65%
? Dels Reis: La Senyoria de Molina Seca,pàgina 20. Va ser una de les primeres poblacions que el Fajardo va posseir a Múrcia. Enric III la va concedir a Alfons Yánez Fajardo el 1387 i l'emperador Carles V el va elevar al rang de marquesat el 1535.
? El Estado de los Vélez Facsímil de la confirmació de la Senyoria de Librilla a Alfonso Yánez Fajardo el 1393. L'havia adquirit per compra a l'infant Enrique d'Aragó, marquès de Villena.
? Lentisco: El Senyor en els seus estats,pp. 25-32
? El País. En aquesta venda, que va tenir lloc el 1904,es va saquejar l'interior del castell de Vélez-Blanco,un dels primers monuments renaixentistes construïts a Espanya. El seu harmoniós pati es troba actualment al Metropolitan Museum of Art de Nova York,mentre que part del mobiliari interior i els seus famosos frisoss'exhibeixen al Louvre de París.
? Butlletí Oficial de la Regió de Múrcia Aquesta propietat, dedicada al regadiu,va ser heretada de la seva àvia paterna Silvia Álvarez de Toledo, duquessa de Bivona, besnétadel XII Marquès de los Vélez
? El País. L'Ajuntament de Vélez Blanco va aprovar una moció instant Don Salvador a vendre el castell al municipi,tal com finalment es va produir. El seu avi matern, el XVI Marquès de los Vélez li va transferir la propietat de l'edifici.
? "Resum de les decisions donades pel Ministeri de Gràcia i Justícia". Butlletí Oficial de Madrid (116): 1. 25 d'abril de 1864. Recuperat el 12 de maig de 2021."La Reina (Q.D.G.) ha estat amable amb les següents decisions: ... ID. id. [8 d'abril. Enviament per emetre carta reial de successió] a D. José Álvarez de Toledo y Silva en el títol de Marquès dels Vélez, amb Grandesa de primera classe, per cessió feta pel seu pare el Marquès de Villafranca ».
? Resum de resolucions emeses pel Ministeri de Gràcia i Justícia sobre Grandesa i Títols Nobles. Gaceta de Madrid (102): 109. 11 d'abril de 1892.Recuperat el 12 de maig de 2021. "In id. id. [22 de gener] Ordre d'emissió carta reial de successió en la Grandesa d'Espanya i Títol de Marquès dels Vélez a favor de D. Alonso Álvarez de Toledo y Caro, comte de Niebla, per cessió del seu pare".
? "Grandesa i Títols del Regne.- Resolucions adoptades per aquest Ministeri en les dates expressades." Butlletí Oficial de Madrid (3): 27. 3 de gener de 1901.Recuperat el 27 d'abril de 2021. "5 de desembre. Ordenant emetre a favor de D. Joaquín Álvarez de Toledo y Caro, marquès de Molina, Carta reial de successió en els títols de duc de Medina Sidonia i marquès de Villafranca, amb Grandesa d'Espanya, per mort del seu pare D. José Álvarez de Toledo y Silva, i en els de Marquès del Vélez, amb Grandesa d'Espanya, i comte de Niebla, a causa de la mort del seu germà D. Alonso Álvarez de Toledo y Caro.
? Butlletí Oficial de l'Estat Validació oficial de 1950 per a la Carta Reial de Successió sobre el títol emès per la Diputació de la Grandesa el 1948 a favor de Luisa Isabel Álvarez de Toledo, que va utilitzar el marquesat de los Vélez com a únic títol entre 1948 i 1957,abans d'heretar del seu pare les altres dignitats, És el de Conde de Niebla.
? L'actual marquès de los Vélez va haver d'esperar dos anys per succeir la seva difunta mare en el títol, a causa de l'oposició dels seus dos germans menors, que van al·legar incompatibilitat en la successió conjunta del marquesat del

Vélez, el marquesat de Villafranca del Bierzo i el ducat de Medina Sidonia. María del Pilar i Gabriel González de Gregorio y Álvarez de Toledo, van al·legar una llei promulgada per Carles V el 1534, segons ells encara vigent, que estableix la successió de certs títols i mayorazgos, entre els quals es troba el marquesat dels Vélez. La llei estableix que els títols als que s'uneixen per matrimoni, no són heretats pel fill primogènit, sinó que, sempre que sigui possible, es distribueixen entre els hereus, per tal de mantenir per separat la memòria de cada llinatge i casa, i així no ser eclipsats entre si. GONZÁLEZ DE GREGORIO, Gabriel. "Noblesa i llei". El país. 29 de novembre de 2012.

Bibliografia

BERNI Y CATALÁ, José: Creació, antiguitat i privilegis dels títols de Castella. Impremta d'autor, 1796.
DE CASTRO, Teresa: El Marquesado de los Velez en el Archivo de la Real Chancillería de Granada: Siglo XVI. Diputació d'Almeria, 1990. ISBN 84-86862-43-4
DE LOS REYES, Antonio: El Señorío de Molina Seca. Ajuntament de Molina de Segura, 1996. ISBN 84-88996-02-0
DE SALAZAR Y CASTRO, Luis: Arbres als costats de les primeres Cases d'aquests Reis. Wilsen, 1995. ISBN 84-85918-81-9
DÍAZ LÓPEZ, Julián Pablo and LENTISCO PUCHE, José Domingo: El señor en sus estados: diario del viaje de D. Antonio Álvarez de Toledo, X Marqués de los Vélez, a sus posesiones de los reinos de Murcia y Granada 1769-1770. Ajuntament de Vélez-Rubio, 2006. ISBN 84-922237-9-0
FRANCO, Alfons: El Marquesat dels Vélez (segles XIV-XVI). Ministerio de Cultura y Educación de Murcia, 1995. ISBN 84-87408-98-2
MARAÑÓN, Gregorio: Los tres Vélez: una historia de todos los tiempos. Instituto de Estudios Almerienses, 2005. ISBN 84-8108-324-0

Veure també

Casa de Medina-Sidonia
Comarca de los Vélez
Ducat de Medina-Sidonia
Casa de Fajardo

Enllaços externs

https://web.archive.org/web/20150203202317/http://apellidochacon.es/velez.htm
Web oficial del municipi de Vélez Blanco
Arxiu Ducal de Medina-Sidonia
Biografia de Don Pedro Fajardo, IV Marquès de los Vélez
Genatologia dels Marquesos de Los Vélez
Monuments de Vélez Blanco

Control de les autoritats

Dades de Projectes

Wikimedia: Q6772715 Mitjans de comunicació: Marquesat de Los Vélez